

Wymagania edukacyjne z religii w gimnazjum

Zespół Szkół Sportowych w Ełku
Rok szkolny 2016/2017

opracowała Katarzyna Bienasz

ZASADY PRZEDMIOTOWEGO OCENIANIA Z RELIGII W GIMNAZJUM

Ocenianie jest źródłem informacji o osiągnięciach i motywacji ucznia do postępów w nauce. Jeśli uczeń rozumie i współuczestniczy w ewaluacji swych postępów, wówczas wartościowanie jego osiągnięć posiada również wielką wartość wychowawczą. Oceniając uczniów, odnosimy się przede wszystkim do osiągnięć przedstawionych w podstawie programowej z religii.

Nauczyciel ustala, co uczeń wie, potrafi, jakie jeszcze wymagania powinien spełnić, w czym może jeszcze mu pomóc. Celowość informacji zakłada wartościowanie aktualnego poziomu edukacyjnego ucznia oraz zmotywowanie jego potrzeby zdobywania wiadomości, postaw i umiejętności.

W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.

Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodzicom na ich zapotrzebowanie lub, gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).

Instruktywność – wskazanie na występujące braki.

Mobilizacja do dalszej pracy.

Prowadzenie zróżnicowanych form i rodzajów kontroli:

Kontrola wstępna (dokonanie diagnozy wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia).

Kontrola bieżąca (sprawdzanie w trakcie trwania procesu kształcenia).

Kontrola końcowa (dotyczy zakończonego etapu kształcenia).

Kontrola dystansowa (zbadanie trwałości wyników po pewnym okresie od zakończenia procesu).

Metody kontroli i ocen:

Konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką, ćwiczenia praktyczne, kontrola graficzna, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).

Techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania:

Wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Zasada przeliczania oceny punktowej na stopień szkolny:

Ocenę *niedostateczną* (1) otrzymuje uczeń, który uzyskał do 40% sumy wszystkich punktów;
Ocenę *dopuszczającą* (2) otrzymuje uczeń, który uzyskał 41% - 49% sumy wszystkich punktów;
Ocenę *dostateczną* (3) otrzymuje uczeń, który uzyskał 50% - 70% sumy wszystkich punktów;
Ocenę *dobrą* (4) otrzymuje uczeń, który uzyskał 71% - 88% sumy wszystkich punktów;
Ocenę *bardzo dobrą* (5) otrzymuje uczeń, który uzyskał 89% - 99% sumy wszystkich punktów;
Ocenę *celującą* (6) otrzymuje uczeń, który uzyskał 100% sumy wszystkich punktów

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.

Zainteresowanie przedmiotem.

Stosunek do przedmiotu.

Pilność i systematyczność.

Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.

Postawa religijna.

Przedmiot oceny z religii zawiera kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze. W wartościowaniu oceny z religii nauczyciel uzupełnia dydaktyczny zakres oceny wymiarem duszpasterskim. Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Ocenie podlegają:

Pisemne prace kontrolne dwa razy w ciągu semestru, obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane, co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela do dwóch tygodni. Ponadto kartkówki; zakres ich materiału powinien obejmować nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy. Pisemne prace kontrolne są do wglądu uczniów, a rodziców na ich zapotrzebowanie. Nauczyciel ma prawo do niepodawania terminu prac kontrolnych, jeżeli uczniowie dezorganizują proces oceny osiągnięć.

Odpowiedzi ustne objęte zakresem materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji.

Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.

Praca domowa: krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.

Pacierz: ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej.

Zeszyt: sprawdzany według ustaleń nauczyciela; przynajmniej jeden raz w semestrze kompleksowa ocena zeszytu.

Pilność, systematyczność, postawy, umiejętności: osiągnięcia ucznia zapisywane w kartach obserwacyjnych prowadzonych przez nauczyciela religii.

Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.

Zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, zaangażowanie w przygotowanie gazetek szkolnych, udział w konkursach religijnych.

Współpraca ze wspólnotą parafialną oraz rozwijanie postawy religijnej, tj. modlitwa, osobiste zaangażowanie w rozwój darów sakramentalnych, udział w niedzielnej Mszy Świętej, nabożeństwach, np. Droga Krzyżowa, roraty, rekolekcje, majowe, czerwcowe itd.

Ilość ocen:

W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi, co najmniej 7 ocen częściowych

Poprawianie:

Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania. W wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach poprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny semestralnej lub końcoworocznej. Przeprowadza się je według ustaleń osób zainteresowanych w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.

Uczeń może być niesklasyfikowany z religii, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie edukacji.

Uczeń niesklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

Przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej przyjmuje się zastępujące zasady:

Ocena nie będzie miała charakteru średniej arytmetycznej ocen częściowych; znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane (w semestrze lub w ciągu całego roku szkolnego) z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile prezentacja ich przejmie formę wypowiedzi ustnej oraz innych form pracy o charakterze samodzielny. Uczeń, który przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego i pomyślenie ukończy, co

najmniej etap szkolny, będzie mógł uzyskać podniesienie oceny końcoworocznej o jeden stopień.

Oceny cząstkowe – semestralne i końcoworoczne – według skali: celujący (6), bardzo dobry (5), dobry (4), dostateczny (3), dopuszczający (2), niedostateczny (1).

Kryteria wystawiania oceny po I semestrze oraz na koniec roku szkolnego

Klasyfikacja semestralna i roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz ustaleniu oceny klasyfikacyjnej z uwzględnieniem średniej ważonej ocen obliczanej według następującej skali wagowej:

Forma aktywności:	Waga oceny	
Praca klasowa	4	
Kartkówka		2
Odpowiedź ustna		1
Praca domowa	1	
Aktywność na lekcji		1
Praca ucznia na lekcji		1
Zadania dodatkowe		1

WYMAGANIA EDUKACYJNE RELIGIA KLASA I Gimnazjum

Podręcznik: Szukam Was

Rozdział I

Ocena dopuszczająca

- wie, że język może być przyczyną nieporozumień,
- wskazuje przyczyny nieporozumień językowych,
- kojarzy wyrażenia potoczne z odpowiednimi wyrażeniami religijnymi.

Ocena dostateczna

To, co na ocenę dopuszczającą oraz:

- rozumie ważność zadawania pytań w życiu codziennym i naukowym,
- wskazuje pytania egzystencjalne,
- układa osobistą hierarchię pytań egzystencjalnych.
- rozumie zaufanie jako akt psychologiczny, społeczny i religijny.

Ocena dobra

To, co na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz:

- wyjaśnia znaczenie religijne wyrażen potocznych związanych z życiem religijnym,
- dba o swój język religijny.
- wskazuje przedmiot zainteresowania filozofii i teologii,
- formułuje pytania egzystencjalne,

- uzasadnia kolejność pytań we własnej hierarchii.
- dokonuje autoanalizy: co wiem, a w co wierzę?
- rozumie istotę wiary religijnej,
- interpretuje opowieść o zwątpieniu Piotra.

Ocena bardzo dobra

Spełnienie kryteriów wszystkich ocen niższych oraz:

- formułuje pytania egzystencjalne,
- uzasadnia kolejność pytań we własnej hierarchii.
- dokonuje autoanalizy: co wiem, a w co wierzę?
- rozumie istotę wiary religijnej,
- interpretuje opowieść o zwątpieniu Piotra.

Ocena celująca

To, co na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą potrafi wykonać bezbłędnie.

Rozdział II

Ocena dopuszczająca:

- wyjaśnia, że człowiek może poznać

Boga przez dzieła stworzenia,

- rozumie, że Bóg objawia się jako Stwórca w przyrodzie, działa w ludzie wybranym (historia ludu) oraz w Jezusie Chrystusie, którego nauka i działanie zostały spisane w NT,

- podaje przykłady pośredników objawienia proroków, Apostołów).
- wyjaśnia, jaka jest wartość Biblii dla człowieka wierzącego,
- korzystając z instrukcji, odszukuje w Biblii cytaty na podstawie odnośnika.
- rozumie, na czym polega zjawisko kontekstu w codziennej komunikacji i w interpretacji Biblii,

- wie, że słowa w języku polskim mają różne znaczenie od oryginalnych słów Pisma Świętego,

- krytycznie (nie dosłownie) czyta teksty biblijne,
- rozumie wartość komentarzy do czytań w czasie Mszy Świętej
- wymienia gatunki biblijne.

Ocena dostateczna:

- rozumie znaczenie środków stylistycznych w interpretacji Biblii,
- podaje przykłady środków stylistycznych w Piśmie Świętym.
- wyjaśnia, że czytając Pismo Święte, spotykamy Jezusa Chrystusa,
- określa główny cel czytania Biblii,
- zna różne sposoby czytania Pisma Świętego.
- rozumie religijne przesłanie opowiadań o stworzeniu świata,
- odczytuje opowiadanie o stworzeniu świata jako utwór ku chwale Boga,
- formułuje prawdy religijne wypływające z analizowanych fragmentów.

Ocena dobra:

- omawia natchnienie Ducha Świętego w Piśmie Świętym (natchnienie do działania, mówienia i pisania),
- rozumie różnicę między natchnieniem artystycznym a biblijnym,
- wyjaśnia kwestię złożoności autorstwa (Boga i ludzi) Pisma Świętego.
- samodzielnie odszukuje w Biblii cytaty na podstawie odnośnika,
- sam tworzy odnośniki do tekstów Pisma Świętego,

- wykazuje się wiedza o Biblii: jej budowie, językach oryginału, tłumaczeniach, różnicach w kanonie różnych wyznań.
- podaje przykłady nieporozumień z związku z nieuwzględnieniem kontekstu,
- stosuje zasadę kontekstu w interpretacji Pisma Świętego (teksty z podręcznika),

Ocena bardzo dobra:

- wyjaśnia sens pracy biblistów,
- korzysta z komentarzy w czasie lektury Biblii,
- wyjaśnia wpływ gatunku na rozumie tekstu biblijnego.
- charakteryzuje trzy sposoby czytania Biblii (indywidualne, wspólnotowe, liturgiczne), rozumie, na czym polega uniwersalność przekazu biblijnego.
- porównuje dwa teksty biblijne poruszające tę samą tematykę,
- wykorzystuje do interpretacji tekstów biblijnych metody analizy: znajomość kontekstu, znaczenia słów i środków stylistycznych.

Rozdział III

Ocena dopuszczająca:

- na podstawie wskazanych fragmentów Biblii odczytuje prawdy religijne zawarte w opisach stworzenia człowieka (notatka),
- rozumie, co odróżnia człowieka od zwierząt.
- rozumie pojęcia „prehistoria biblijna”, „grzech pierworodny”,
- interpretuje biblijną opowieść o grzechu pierworodnym,
- interpretuje symbole zawarte w opowieści o wygnaniu z raju,
- zna konsekwencje grzechu pierwszych rodziców dla nich i dla każdego człowieka,
- wskazuje sakrament łagodzący skutki grzechu pierworodnego.
- wskazuje główny motyw treściowy początkowych rozdziałów Księgi Rodzaju,

Ocena dostateczna:

- interpretuje cytaty biblijny (człowiek ma władzę panować nad grzechem),
- rozumie zazdrość jako grzech przeciw bliźniemu.
- wyjaśnia znaczenie potopu w prehistorii biblijnej,
- wskazuje podobieństwo między Adamem a Noem,
- interpretuje symbole biblijne (gołębica, gałązka oliwna, tęcza).
- rozumie symboliczne znaczenie wieży Babel,
- wyjaśnia mechanizm rozprzestrzeniania się zła na świecie.

Ocena dobra:

- wymienia i omawia prawdy religijne zawarte w opisach stworzenia człowieka,
- wyjaśnia pojęcie godności człowieka,
- wyjaśnia sformułowania „otrzymać ducha przybrania za synów”, „być dziedzicem Boga” (chrześcijańska koncepcja godności człowieka),
- ilustruje (plakat) odpowiedzialność człowieka za stworzenie.
- wyjaśnia pojęcia „prehistoria biblijna”, „grzech pierworodny”,
- wyjaśnia, dlaczego Bóg nie udaremnił decyzji pierwszych ludzi,
- wskazuje biblijny cytat będący zapowiedzią zwycięstwa dobra nad złem i opieki Boga nad ludźmi mimo ich grzechu,

Ocena bardzo dobra:

- zna i rozumie formuły z liturgii chrztu wiążące się z grzechem pierworodnym.

- samodzielnie rozwiązuje „kłopotliwe” zagadnienia związane z dosłownym rozumieniem prehistorii biblijnej,
- tłumaczy zależność między wolnością a poszanowaniem wolności drugiego człowieka.
- wskazuje na religijne znaczenie wody (potop i chrzest),
- porównuje motywy mitologiczne z biblijnymi (potop).
- wyjaśnia niemożliwość pełni człowieczeństwa bez Boga,
- rozumie nadrzędną pozycję prawa Bożego nad prawem ludzkim.

Rozdział IV

Ocena dopuszczająca:

- rozumie rolę podejmowania wyzwań w życiu człowieka,
- wskazuje wezwanie Boże jako najważniejsze zadanie człowieka wierzącego,
- wyjaśnia rolę biblijnych genealogii.
- wskazuje wezwanie Boże jako najważniejsze zadanie człowieka wierzącego,
- opowiada o Abrahamie i Izaaku.
- opowiada o Jakubie,
- rozumie istotę walki Jakuba,
- wyjaśnia, kim byli biblijni patriarchowie.
- zna różne tradycje swojej rodziny,
- opowiada, na czym polega święto Paschy,
- podaje podstawowe informacje o Mojżeszu.

Ocena dostateczna:

- rozumie związek wolności i odpowiedzialności,
- opisuje zawarcie przymierza Boga z ludem (przymierze synajskie),
- rozumie znaczenie słowa „rytuał”
- opowiada o Samuelu,
- ogólnia postawę Samuela (wysłuchanie się w głos Boga i posłuszeństwo wobec Niego),
- opowiada o Dawidzie z wyeksponowaniem jego postawy szlachetności i wierności Bożemu zakazowi,
- uogólnia postawę Dawida: wierność Bogu w życiu ucznia, walka z pokusami,
- rozumie istotę sakramentu pokuty.

Ocena dobra:

- wymienia proroków czasów rozbicia narodu wybranego: Izajasza i Jeremiasza,
- ogólnie opisuje treść ich przepowiadania: wezwanie do nawrócenia Izajasza i zapowiedź nowego przymierza przez Jeremiasza,
- zachowuje krytyczne podejście w stosunku do współczesnych „proroctw” (np. obietnic w reklamach).
- opowiada o niewoli babilońskiej,
- opisuje ogólnie treść przepowiadania czasów niewoli babilońskiej: Izajasza zapowiedź Zbawiciela i Ezechiela,
- rozumie niewolę dosłownie (utrata wolności politycznej przed naród) i przenośnie (jako niewolę grzechu).
- podaje przykłady poświęcania życia i ocenia je w świetle wiary,
- opowiada dzieje braci Machabeuszów i uogólnia ich postawę,
- męczeństwo rozumie nie tylko jako dosłowne poświęcanie życia.

Ocena bardzo dobra:

- rozumie aktualność prorocत्व,
- analizuje przekazy współczesnych „prorocत्व” w świetle wiary: wyraża i uzasadnia nadzieję chrześcijańską w świetle prorocत्व
- rozumie aktualność starotestamentowych prorocत्व (zapowiedź zbawienia, nadzieja chrześcijańska),
- odnajduje związki między ST i NT,
- analizuje obrazy o tematyce religijnej w kontekście Pisma Świętego.
- rozumie chrześcijański model dawania świadectwa wiary (np. w odróżnieniu od islamskiego),
- objaśnia znaczenie wyrażenia „męczeństwo dnia codziennego”,
- podejmuje wyzwania życiowe na miarę swojego wieku.

Rozdział V**Ocena dopuszczająca:**

- rozumie znaczenie słowa „Mesjasz”,
- omawia współczesne zjawisko „ukrycia Jezusa” i ocenia je w świetle wiary,
- układa chronologicznie „historię zbawienia”.
- wymienia formy pobożności maryjnej,
- wymienia wydarzenia z życia Maryi,
- rozumie, dlaczego Maryja jest wzorem wiary i miłości.
- wie, że Jezus był postacią historyczną,
- wymienia przynajmniej dwa dokumenty historyczne potwierdzające istnienie Jezusa
- zna kanon NT,
- opisuje zawartość treściową NT,
- opowiada o Bracie Albercie.

Ocena dostateczna:

- rozumie mechanizm rozbieżności informacyjnych w różnych tekstach NT.
 - wie, na czym polega istota chrześcijaństwa,
- zna na pamięć Apostolski symbol wiary,
- rozumie szczęście w kontekście wiary (ośmiu błogosławieństw),
- wymienia kilka paradoksów wiary chrześcijańskiej.
- zna prorocत्व Izajasza dotyczące „sługi Jahwe”,
- wie, na czym polega odkupienie ludzi przez Chrystusa,
- wskazuje na zmartwychwstanie Chrystusa jako na podstawową prawdę wiary,
- rozumie istotę nadziei chrześcijańskiej,
- porównuje ewangeliczne opowiadania o zmartwychwstaniu Chrystusa.

Ocena dobra:

- opisuje stosunek ludzi współczesnych do śmierci,
- opowiada o wskrzeszeniu Łazarza,
- zna różnicę między wskrzeszeniem Łazarza a zmartwychwstaniem.
- zna pojęcie „paruzja”,
- opisuje chrześcijańską wizję nieba,
- interpretuje plakat dotyczący koncepcji nieba.

Ocena bardzo dobra:

- krytycznie odnosi się do propagowanego współcześnie stosunku do śmierci,
- wyjaśnia, na czym polega chrześcijański stosunek do śmierci,

- przeprowadza refleksję na temat żałoby w życiu człowieka,
- wyjaśnia religijne znaczenie wskrzeszenia Łazarza.
- wyjaśnia zależności między sądem ostatecznym a miłością Bożą,
- porównuje różne wizje sądu ostatecznego, wyjaśnia pojęcie „paruzja”, wyjaśnia paradoks: dążenie do aktywnego dobrego życia i przemijalność dóbr doczesnych.

Rozdział VI

Ocena dopuszczająca:

- wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest misyjny,
- wyjaśnia, na czym polega misja Kościoła.
- opowiada o św. Piotrze i o początkach Kościoła,
- zna pochodzenie godności papieża, jego odpowiedzialność,
- rozumie określenie „Urząd Nauczycielski Kościoła”.
- wymienia kilka biblijnych obrazów Kościoła,
- interpretuje jeden, wybrany przez siebie.

Ocena dostateczna:

- opowiada o życiu pierwszych chrześcijan.
- opowiada treść *Listu do Diogeneta*,
- podaje współczesne przykłady świadectwa chrześcijan (własne i z podręcznika).
- podaje przykłady sytuacji, w których ludzie zachowują lub łamią zasady współżycia społecznego,
- nazywa zbiory praw,
- rozumie pojęcie „prawa naturalnego”,

Ocena dobra:

- interpretuje fragment *Dziejów Apostolskich*,
- wskazuje regułę benedyktyńską jako podstawę prawodawstwa europejskiego.
- opowiada o świętym Dominiku,
- wskazuje podstawowe wyznaczniki reguły dominikańskiej,
- przedstawia postać św. Tomasza i łączy go z zakonem dominikanów,
- rozumie pozorność konfliktu nauki i wiary.
- rozumie znaczenie słowa „ekumenizm”,
- wymienia trzy zadania ruchu ekumenicznego,
- wskazuje wzór jedności (Trójcę Świętą) i źródło jedności (Eucharystię),
- rozumie zależność: chrześcijaństwo – katolicyzm,
- zna ogólnie historię rozłamów w chrześcijaństwie.

Ocena bardzo dobra:

- wymienia kilka Kościołów należących do Kościoła katolickiego i innych wyznań,
- charakteryzuje wybrane niekatolickie wyznanie chrześcijańskie,
- komentuje warunki dialogu ekumenicznego.
- objaśnia metaforę „moje Westerplatte”,
- podejmuje refleksję na temat współczesnego modelu patriotyzmu, np. kontekście procesów integracyjnych z UE.

Rozdział VII

Ocena dopuszczająca:

- dokonuje autorefleksji: ważne wydarzenia w moim życiu,

- zna części różańca,
- rozumie, że różaniec jest modlitwą chrystocentryczną,
- modli się na różańcu.
- rozumie istotę Kościoła pielgrzymującego, oczyszczającego się i niebiańskiego (np. łączy określenia z definicjami),
- wymienia kilkoro świętych,
- odróżnia Uroczystość Wszystkich Świętych od Dnia Zmarłych.
- porządkuje najważniejsze uroczystości i okresy roku liturgicznego,
- wyjaśnia słowo „liturgia”,

Ocena dostateczna:

- podaje podobieństwa i różnice między rokiem kalendarzowym i liturgicznym.
- podaje dwa znaczenia terminu „adwent”,
- charakteryzuje specyfikę adwentu jako okresu liturgicznego,
- rozumie znaczenie słowa „paruzja”,
- zna oficjalne stanowisko Kościoła w sprawie zabaw hucznych w czasie adwentu,
- wymienia zwyczaje adwentowe i omawia ich znaczenie.
- rozumie religijne znaczenie wielkiego postu,
- wyjaśnia symbolikę posypania głów popiołem,
- wymienia nabożeństwa wielkopostne.

Ocena dobra:

- wymienia części Triduum Paschalnego
- i wyjaśnia treść obchodów poszczególnych dni,
- przyporządkowuje każdej części Triduum Paschalnego określone obrzędy,
- rozumie znaczenie obchodów Triduum Paschalnego w życiu chrześcijanina.
- podaje podstawowe prawdy wiary związane z Duchem Świętym,
- wymienia symbole Ducha Świętego,
- podejmuje próbę samodzielnego określenia symboliki Ducha Świętego,
- wie, kiedy obchodzimy Uroczystość Zesłania Ducha Świętego.

Ocena bardzo dobra:

- wyjaśnia znaczenie Bożego Narodzenia jako Wcielenia Syna Bożego, który sprawił, że życie ma sens,
- poznaje nową dla siebie kolędę,
- charakteryzuje liturgię Bożego Narodzenia,
- wyjaśnia umowność daty Bożego Narodzenia,
- bierze udział w pasterce.
- podejmuje postanowienia wielkopostne,
- wyjaśnia znaczenie modlitwy, postu
- i jałmużny w wielkim poście,
- samodzielnie analizuje niedzielne czytania wielkopostne.

WYMAGANIA EDUKACYJNE RELIGIA KLASA II Gimnazjum

Podręcznik: Jestem z wami

Rozdział I

Ocena dopuszczająca:

- dokonuje autoanalizy, odpowiadając na pytania ankiety,
- definiuje pojęcie szczęścia,
- rozumie fakt istnienia różnych wyobrażeń szczęścia,
- wskazuje specyfikę religijnego pojęcia szczęścia,
- krytycznie odnosi się do wskazówek zawartych w komentarzu ankiety
- nazywa ludzkie potrzeby i pragnienia,

Ocena dostateczna

To, co na ocenę dopuszczającą oraz:

- przyporządkowuje potrzeby i pragnienia do określonej grupy,
- odróżnia potrzebę od zachcianki,
- czyta ze zrozumieniem teksty Ewangelii, nazywa potrzeby, o których mówią czytania
- wskazuje realizację celów i smakowanie chwil jako dwie skrajne drogi dążenia do szczęścia,
- wskazuje religijny sposób dążenia do szczęścia,
- rozumie metafory *skarby na ziemi* i *skarby w niebie*, podaje przykłady ilustrujące te sformułowania

Ocena dobra

To, co na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz:

- zna klasyfikację potrzeb i potrafi przyporządkować podaną potrzebę do określonej grupy,
- podaje kryterium rozróżnienia zachcianki od potrzeby, ilustrując przykładami swoją propozycję,
- omawia przedstawiony przez Ewangelię sposób reakcji Jezusa na ludzkie potrzeby

Ocena bardzo dobra

Spełnienie kryteriów wszystkich ocen niższych oraz:

- wyjaśnia metafory *skarby na ziemi* i *skarby w niebie*,
- rozważa pojęcie „domu” jako skarbu ziemskiego i niebiańskiego,
- dokonuje autorefleksji w świetle problemów poruszonych na katechezie

Ocena celująca

To, co na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą potrafi wykonać bezbłędnie.

Rozdział II

Ocena dopuszczająca:

- rozumie pojęcia „prehistoria biblijna”, „grzech pierworodny”,
- interpretuje biblijną opowieść o grzechu pierworodnym,
- interpretuje symbole zawarte w opowieści o wygnaniu z raju,
- zna konsekwencje grzechu pierwszych rodziców dla nich i dla każdego człowieka,
- wskazuje sakrament łagodzący skutki grzechu pierworodnego
- wskazuje główny motyw treściowy początkowych rozdziałów Księgi Rodzaju,
- interpretuje cytaty biblijny (człowiek ma władzę panować nad grzechem),

Ocena dostateczna:

- rozumie zazdrość jako grzech przeciw bliźniemu

- wyjaśnia znaczenie potopu w prehistorii biblijnej,
- wskazuje podobieństwo między Adamem i Noem,
- interpretuje symbole biblijne (gołębica, gałązka oliwna, tęcza)
- rozumie znaczenie wieży Babel,
- wyjaśnia mechanizm rozprzestrzeniania się zła
- zna prawdę wiary o istnieniu aniołów i Szatana,
- rozumie pojęcie Szatana jako bytu osobowego

Ocena dobra:

- wyjaśnia pojęcia „prehistoria biblijna”, „grzech pierworodny”,
- wyjaśnia, dlaczego Bóg nie udaremnił decyzji pierwszych ludzi,
- wskazuje biblijny cytat będący zapowiedzią zwycięstwa dobra nad złem i opieki Boga nad ludźmi mimo ich grzechu,
- zna i rozumie formuły z liturgii chrztu wiążące się z grzechem pierworodnym

Ocena bardzo dobra:

- samodzielnie rozwiązuje „kłopotliwe” zagadnienia związane z dosłownym rozumieniem prehistorii biblijnej,
- tłumaczy zależność między wolnością a poszanowaniem wolności drugiego człowieka
- wskazuje na religijne znaczenie wody (potop i chrzest),
- porównuje motywy mitologiczne z biblijnymi (potop)
- wyjaśnia niemożliwość pełni człowieczeństwa bez Boga,
- rozumie nadrzędną pozycję prawa Bożego nad prawem ludzkim

Rozdział III

Ocena dopuszczająca:

- opowiada historię Józefa Egipskiego,
- zna określenie „Opatrzność Boża” i wykorzystuje je do opisu sytuacji egzystencjalnych
- rozumie znaczenie Bożego prowadzenia w życiu człowieka
- opowiada historię Mojżesza (na podstawie streszczenia i fragmentów Księgi Wyjścia),
- wskazuje argumenty „za” i „przeciw” powołaniu Mojżesza na wyzwoliciela ludu egipskiego

Ocena dostateczna:

- opowiada o okolicznościach wyjścia ludu izraelskiego z Egiptu,
- podaje sytuacje egzystencjalne uwidaczniające drogę do nawrócenia
- wyjaśnia istotę zakazu i nakazu etycznego,
- podaje przykłady zakazów i nakazów etycznych,
- wyjaśnia przyczynę, dla której Bóg dał swemu ludowi przykazania

Ocena dobra:

- wykorzystuje pojęcie Opatrzności Bożej do rozważań o cierpieniu,
- buduje alternatywny model historii Józefa,
- dokonuje autorefleksji pod kątem obecności Opatrzności Bożej w swoim życiu
- wskazuje na przyczynę skuteczności działań Mojżesza,
- zna opowiadanie o życiu Mojżesza z Dziejów Apostolskich,

Ocena bardzo dobra:

- wyjaśnia znaczenie imienia Boga „Jestem, Który Jestem”,
- rozumie pojęcia „powołanie” i „obowiązek”, stosując je w dyskusji
- wymienia cechy Bożego wybawienia,
- wymienia plagi egipskie i potrafi je zinterpretować religijnie
- wyjaśnia związek między wolnością człowieka a przestrzeganiem prawa

Rozdział IV

Ocena dopuszczająca:

- opowiada historię narodzin Jezusa,
- rozumie pojęcie „wcielenie”,
- opisuje obraz „Boże Narodzenie”
- definiuje pojęcie „apokryf”,
- nazywa kulturę, w której urodził się Jezus,
- krótko opisuje kulturę starożytnych żydów,
- wyjaśnia zwyczaj nadawania imienia,

Ocena dostateczna:

- podaje przykłady znaków,
- wie, na czym polega obrzezanie i rozumie jego religijną istotę
- opowiada o ofiarowaniu Jezusa w Świątyni,
- tłumaczy religijną wymowę zwyczaju ofiarowania dziecka,
- zna datę obchodów Święta Ofiarowania Pańskiego,
- interpretuje słowa Symeona skierowane do Maryi,
- wskazuje potrzebę ratunku dla każdego człowieka
- opowiada o znalezieniu Jezusa w Świątyni,
- wyjaśnia religijną istotę przykazań w religii żydowskiej,
- wskazuje cechy człowieka dobrego z uwzględnieniem cech wrodzonych i nabytych

Ocena dobra:

- porównuje biblijne opisy narodzenia Jezusa,
- tłumaczy konieczność wcielenia w historii zbawienia,
- tłumaczy pojęcie „kenoza”, – interpretuje obraz „Boże Narodzenie”
- zna nazwę języka, którym mówił Jezus,
- wyjaśnia etymologię imienia „Jezus”,
- podaje przykłady znaków trwałych i nietrwałych,
- przeprowadza analogię między obrzezaniem a chrztem

Ocena bardzo dobra:

- interpretuje postawę i słowa Symeona,
- aktualizuje prawdę wiary w Zbawiciela (bierze udział w dyskusji, czy współczesnemu człowiekowi potrzebny jest Zbawiciel)
- interpretuje słowa Jezusa w Świątyni,
- porównuje aspekt dojrzałości w religii żydowskiej i w chrześcijaństwie,
- rozważa pojęcia „powołania” jako zwykłej lub niezwykłej drogi życia

Rozdział V

Ocena dopuszczająca:

- zna przebieg „misji” Jezusa,
- podaje okoliczności przedstawienia Jezusa jako Syna Bożego,
- określa znaczenie Jana Chrzciciela, – opowiada o cudzie na weselu w Kanie,
- wie, jak Jezus zakładał Kościół
- zna sposób interpretacji przypowieści biblijnej,
- opowiada jedną, wybraną przez siebie przypowieść o królestwie Bożym
- podaje znaczenie cudu dla judaizmu i chrześcijaństwa,

Ocena dostateczna:

- podaje przykłady cudów ze Starego i Nowego Testamentu,
- interpretuje postawę Bartymeusza,
- wydarzenia ze swojego życia interpretuje w świetle wiary w Opatrzność Bożą
- wie, kim byli celnicy, a kim faryzeusze za czasów Jezusa,
- rozumie różnicę między nawróceniem a poprawą,
- opowiada Ewangelię o dwóch łotrach
- rozumie sens modlitwy *Ojcze nasz* (całościowa interpretacja i wyjaśnienie poszczególnych sekwencji),
- przywołuje kontekst sytuacyjny powstania *Modlitwy Pańskiej*

Ocena dobra:

- określa wpływ Jezusa na historię,
- podaje przykłady współczesnych apostołów,
- określa swój stosunek do apostołstwa,
- interpretuje słowa Maryi: „Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie”
- definiuje przypowieść biblijną,
- rozumie znaczenie kontekstu kulturowego przy interpretacji przypowieści.
- zna cztery przypowieści o królestwie Bożym,

Ocena bardzo dobra:

- rozumie określenie „egzegeza biblijna”
- podaje różne znaczenia słowa „cud” i wskazuje na rozumienie biblijne,
- rozumie Eucharystię jako cud- definiuje poprawę, nawrócenia i porównuje je ze sobą,
- interpretuje postawy dwóch łotrów,
- rozumie nawrócenie jako proces życiowy i pojedynczy akt

Rozdział VI

Ocena dopuszczająca:

- zna przykazania pochodzące ze Starego Testamentu,
- zna Jezusowe rozwinięcie Dekalogu
- wyjaśnia znaczenie słowa „błogosławiony”,
- zna tekst Ośmiu Błogosławieństw,
- rozumie koncepcję szczęścia sformułowaną w Ośmiu Błogosławieństwach,
- zna Ewangelię o bogatym młodzieńcu,
- wylicza rodzaje ubóstwa

Ocena dostateczna:

- umie powiązać drugie błogosławieństwo z problemem cierpienia na świecie,
- interpretuje drugie błogosławieństwo, podając przykłady z życia
- umie powiązać trzecie błogosławieństwo z problemem agresji na świecie,
- interpretuje trzecie błogosławieństwo, podając przykłady z życia
- umie powiązać czwarte błogosławieństwo z problemem niesprawiedliwości na świecie,
- interpretuje czwarte błogosławieństwo, podając przykłady z życia,

Ocena dobra:

- zna przypowieść o robotnikach w winnicy
- umie powiązać piąte błogosławieństwo z problemem nienawiści na świecie,
- interpretuje piąte błogosławieństwo, podając przykłady z życia,
- rozumie miłosierdzie w dwóch obszarach: przebaczenia i uczynków miłosierdzia wobec potrzebujących,
- opowiada o spotkaniu Jana Pawła II z Ali Agcą,
- zna źródło cytatu: „zło dobrem zwyciężaj”,
- operuje określeniem „obłuda”, rozumie obłudę jako grzech

Ocena bardzo dobra:

- umie powiązać szóste błogosławieństwo z problemem zakłamania i fałszu na świecie,
- interpretuje szóste błogosławieństwo, podając przykłady z życia,
- wymienia aspekty czystości
 - czystość serca, ciała, wiary
- umie powiązać siódme błogosławieństwo z problemem wojny i agresji na świecie,
- interpretuje siódme błogosławieństwo, podając przykłady z życia,
- wie, kim był św. Jan Bosko
- umie powiązać ósme błogosławieństwo z problemem wierności ideałom życiowym na świecie,
- interpretuje ósme błogosławieństwo, podając przykłady z życia

Rozdział VII

Ocena dopuszczająca:

- zna prorocтва Izajasza dotyczące „sługi Jahwe”,
- wie, na czym polega odkupienie ludzi przez Chrystusa
- wskazuje na zmartwychwstanie Chrystusa jako na podstawową prawdę wiary,
- porównuje ewangeliczne opowiadania o zmartwychwstaniu Chrystusa
- opisuje stosunek ludzi współczesnych do śmierci,

Ocena dostateczna:

- opowiada o wskrzeszeniu Łazarza,
- zna różnicę między wskrzeszeniem Łazarza a zmartwychwstaniem
- opowiada i interpretuje tekst ewangeliczny obrazujący sąd ostateczny
- zna pojęcie „paruzja”,
- opisuje chrześcijańską wizję nieba,
- interpretuje plakat dotyczący koncepcji nieba

Ocena dobra:

- wyciąga wnioski z porównania ewangelicznych opowiadań o zmartwychwstaniu Chrystusa,

- wykorzystuje wiedzę religijną do interpretacji sakralnych dzieł sztuki (śmierć a zmartwychwstanie Jezusa)
- krytycznie odnosi się do propagowanego współcześnie stosunku do śmierci,

Ocena bardzo dobra:

- wyjaśnia, na czym polega chrześcijański stosunek do śmierci,
- przeprowadza refleksję na temat żałoby w życiu człowieka,
- wyjaśnia religijne znaczenie wskrzeszenia Łazarza
- wyjaśnia zależność między sądem ostatecznym a miłością Bożą,
- porównuje różne wizje Sądu Ostatecznego

Rozdział VIII

Ocena dopuszczająca:

- wylicza formy obecności Jezusa Chrystusa,
- wskazuje zadania apostołów,
- wylicza wszystkie sakramenty
- opisuje obrzęd chrztu,
- rozumie znaczenie elementów liturgii chrzcielnej,
- zna datę i miejsce swojego chrztu,

Ocena dostateczna:

- wymienia warunki, jakie muszą spełniać rodzice chrzestni
- opisuje obrzęd bierzmowania,
- rozumie znaczenie elementów obrzędu bierzmowania, wymienia dary Ducha Świętego
- wylicza trzy stopnie ustanowienia Eucharystii,
- opowiada o rozmnożeniu chleba przez Jezusa i o Ostatniej Wieczerzy
- wie, dlaczego niedziela (a nie czwartek lub piątek) jest świętem Eucharystii,

Ocena dobra:

- wymienia kolejne obrzędy liturgii słowa i liturgii eucharystycznej,
- wie, na czym polega świętowanie niedzieli, wymienia mówiące o tym przykazanie kościelne
- wylicza warunki dobrej spowiedzi,
- wskazuje ewangeliczne uzasadnienie (ustanowienie) sakramentu spowiedzi
- definiuje modlitwę,
- wymienia cechy dobrej modlitwy,
- wylicza formy modlitwy

Ocena bardzo dobra:

- zna szczegóły świadectwa Benedykta XVI dotyczące rodzinnej pamięci o jego chrzcie,
- podejmuje dyskusję, czy ludzie nieochrzczeni mogą być zbawieni,
- zna stanowisko Kościoła w sprawie zbawienia ludzi nieochrzczonych
- omawia trzy stopnie ustanowienia Eucharystii,
- zna religijne znaczenie słowa „antycypacja”,
- w tym kontekście rozumie znaczenie Eucharystii,
- zna ewangeliczne przekazy o Ostatniej Wieczerzy (wskazuje wspólne elementy tych przekazów),
- rozumie sens i ważność przystępowania do Komunii świętej podczas Eucharystii